

AZ EURÓPAI KÖLTÉSROTHADÁS

Az enyhébb (vagy európai költésrothadás) a fedetlen fiasítás megbetegedése. A betegség a világ minden táján előfordul. Hazánkban a hatvanas években igen elterjedt volt, pl. 1968-ban 329 községben fordult elő. A betegség az "enyhébb költésrothadás" nevet a súlyosabbnak észlelt nyúlós költésrothadással szembe állítva kapta. Az antibiotikumok elterjedt alkalmazása óta napjainban eltűnt a méhésztekből (helyét a költésmeszesedés vette át).

A betegségben elpusztult álcákból a nyúlós költésrothadással ellentétben többféle baktérium is társul a kórokozóhoz. Az enyhébb költésrothadáshoz társuló baktériumok között leggyakrabban *Paenibacillus alvei* és *Streptococcus* fajok találhatók meg a mintákban.

A) A betegség tünetei

Az európai költésrothadás a nyitott fiasítás betegsége, de kivételesen a fedett fiasításban is előfordul. Legtöbbször a sejt alján félkör alakban fekvő fiasítás pusztul el. A kinyújtózott fiasítás megbetegedése már valamivel ritkább.

Legszembetűnőbb, hogy míg az egészséges álcák félkör alakban, féloldalukon fekvé helyezkednek el a sejtben, addig a megbetegedett álca hanyatt fekszik, és rendellenes helyet foglal el. Színe szennyes sárga, később sárgásbarna lesz, végül egészen sötétbarna. Az elpusztult fiasítás esetenként pikkelyé száradhat, ezek a pikkelyek azonban nem tapadnak a sejt falához és aljához oly szívósan, mint a nyúlós költésrothadás esetében. Az álca testébe szúrt gyufaszállal nyúlós fonál csak egészen ritkán húzható. Ha az álca testét egy gyufaszállal összezúzzuk, nem egynemű pépet kapunk, mint a nyúlós költésrothadás esetében, hanem kásás anyagot. Az álca szaga a kísérő mikroflórától függően bűzös (*Paenibacillus alvei*) vagy savanyú (*Streptococcus*).

A beteg fiasítás éppúgy elveszti zárt jellegét, mint a nyúlós költésrothadás esetében, és hézagossá válik. A betegség biztos diagnosztizálását azonban csak laboratóriumi vizsgálat adja meg. Mintaküldés a nyúlós költésrothadásnál leírtakkal azonos elvek és feltételek szerint történik.

A betegség kialakulását nagymértékben befolyásolja a család erőssége. Jó hordásviszonyok között a családok a maguk erejéből, kezelés nélkül is megbirkóznak a betegséggel, sokszor még mielőtt a méhész tudomást szerezne a bajról. A gyógyulást segíti a jól petéző anya is, továbbá ajánlatos a családokat összel, bőséges élelemkészlettel ellátni, hogy tavasszal, ha későn indul meg a hordás, ne gyengüljenek. Évtizedekkel ezelőtt a betegség leküzdésére a családok serkentő etetését és jó legelő keresését is javasolták. Ma azonban rendelet tiltja a beteg családok vándorlását.

B) A betegség leküzdése

A betegség leküzdése igazgatási rendszabályokkal történik. A betegség, fertőző jellege miatt szintén bejelentendő!

A beteg méhcsaládok felszámolása a méhcsaládok elégetéséből, valamint a fertőtleníthető kaptárak-, kaptártartozékok- és felszerelések fertőtlenítéséből áll.

A betegség leküzdése korábban igazgatási rendszabályokkal és ezzel kombinált kötelező gyógykezeléssel (a Neo-Te-Sol por alakú gyógyszer adagja 3 g/család) történt.

Az Európai Unióba lépés óta az antibiotikumok alkalmazása az ún. maximum reziduum érték (Maximum Residuum Limit) meghatározásának hiányában nem engedélyezett. Ráadásul az antibiotikumok rendszeres használata másodlagosan gombabetegségek kialakulását idézheti elő. A mézbe került antibiotikum a méz hatásági megsemmisítését vonhatja maga után.